

Διηγούνται περὶ τοῦ ἀποθανόντος διασήμου γάλλου ζωγράφου Γουσταύου Δορέ, ὅτι κατὰ τινὰ ἀνὰ τὴν Ἑλβετίαν περιοδεῖαν ἀπώλεσε τὸ διαβατήριόν του. Ἀφίχθεις εἰς Λυκέρνην ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ πρὸς τὸν δήμαρχον, εἰς δὲν ἐφανέρωσε καὶ τὸ ὄνομά του. — „Λέγετε ὅτι εἶσθε ὁ Γουσταῦος Δορέ, ὑπέλαβεν ὁ δήμαρχος, καὶ ἐγὼ τὸ πιστεύω, ἀλλὰ, προσέθηκε προσφέρον αὐτῷ χάριτην καὶ μολυβδοκόνδυλον, δύνασθε καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ν' ἀποδείξετε τοῦτο.“ Ὁ Δορέ ἠτένισεν αὐτὸν κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ ἔστρεψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ παραθύρον, ὁπότεν ἐφάνιντο χωρικοὶ τινες πωλοῦντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ γεώμηλα. Δι' ὀλίγων γραμμῶν ἐχάραξεν εὐθὺς ὁ καλλιτέχνης τὴν σκηνήν, ἔθεσε κάτωθεν τῆς σκιαγραφίας τὸ ὄνομά του καὶ ἐνεχείρισε τὸ φύλλον εἰς τὸν δήμαρχον. „Τὸ διαβατήριόν Σας εἶνε ἐν τάξει, ὑπέλαβεν οὗτος, ἐπιτρέψατέ μοι ἔμως νὰ τὸ κρατήσω ὡς κειμήλιον καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ Σας δώσω ἄλλο, συμφωνώτερον πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ἐθιμοτυπίας.

Οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν κέρδος προσεπόρισε τῇ Σάρᾳ Βερνάρ τὸ τελευταῖον εἰς Ἀμερικὴν καλλιτεχνικὸν ταξιδεῖόν της. Κολοσιᾶτα ποσὰ διαθέτουσι τὰ ἀμερικανικὰ θέατρα ὅπως πείσωσι τὴν ἔρχομεν ἡθοποιὸν ν' ἀναλάβῃ ποτὲ τὴν ὑπόκρισιν τῆς Μαργαρίτας τοῦ „Φαούστ“, εἰς δὲν συγκατετέθη ἔτι αὕτη, καίτοι τὰ γαλλικὰ φύλλα θεωροῦσι τὸ πρᾶγμα ὡς συμπεφωνημένον ἤδη καὶ ἀναφέρουσιν ὅτι ἐν τῇ σχετικῇ συμβολαίᾳ ἀναγράφεται ὡς ὑποκριτὴς τὸν Μερφιστοφελὴν ὁ περίφημος συνάδελφός της Coquelin ὁ πρεσβύτερος.

Βρίθουσι τὰ γερμανικὰ φύλλα περιέργων λεπτομερειῶν καὶ ἀνεκδότων ἐπεισοδίων ἐκ τοῦ βίου τοῦ „βασιλέως τῶν κανονίων“ Κρούπ, μὴ δὲ φωνῇ ἑξαιρέται ἡ πρὸς τοὺς ἐργάτας τοῦ ἀπεράντου ἐργοστασίου του πατρικὴ συμπεριφορὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τύχης των εὐεργετικὴ τοῦ μακαρίτου πρόνοια, ἑκατομμύρια κληροδοτήσαντος ὑπὲρ ἐξασφαλίσεως τοῦ γήρατός των. Βιενναῖα τις ἐφημερὶς ἀναγράφει καὶ τὸ ἐξῆς λίαν ἐνδιαφέρον ἐκ τῶν χρονικῶν τοῦ φερωνόμου ἐν Ἑσσην ὀλοποιήτου. „Εὐτυχέ ποτε νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτὰ ὁ πολὺς Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, τοῦ ὁποίου τὴν περιέργειαν προσεέλκυσε κυρίως ἡ πελώριος ἐκείνη ἐκ σιδήρου σφύρα, ἥς τὸ ἀπίστευτον μέγεθος, ἡ ὀρμητικὴ δύναμις καὶ ἡ λειτουργία ἀποτελοῦσιν ὄντως τὸ θαυμαστότερον θέαμα τῶν καταστημάτων τοῦ Κρούπ. Ἐκπληκτος πρὸ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου ἐργαλείου ἐζήτησεν ὁ σεπτὸς ξένος παρὰ τοῦ ὀδηγοῦντος αὐτὸν ἰδιοκτητῆ τοῦ λεπτομερεστέρως τινὰς ἐξηγήσεις περὶ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς σιδηρᾶς σφύρας, ὁ δὲ Κρούπ ἐξεπλήρωσε μετὰ πάσης ἀκριβολογίας τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Αὐτοκράτορος μὴ λησμονήσας μάλιστα νὰ μνησθῇ καὶ τῆς σπανίας πρὸς χειρισμόν τοῦ μηχανικοῦ μοχλοῦ ἐπιτηδεύτητος τοῦ ἐκεῖ που παρισταμένου φύλακος, τοῦ γηραιοῦ κῦρ Ἀκερμαν. „Ὁ κῦρ Ἀκερμαν ἔχει φοβερὰ γυμνασμένο ἡμῖν, Μεγαλειότητε, καὶ ἔμπορεῖ νὰ σταματήσῃ τὸ σφυρὶ ἐπάνω ἑστὴν μεγαλειέτησαν ἐρμῆν του καὶ ὅτι ὦρα θέλει. Ἐμπορεῖ κανεὶς μάλιστα νὰ βάλλῃ τὸ χεῖρ τοῦ ἥσυχος ἐπάνω ἑστὸν ἄκμονα καὶ νὰ ῥῖνε βέβαιος, ὅτι ἂν θέλῃ ὁ κῦρ Ἀκερμαν, ἔμπορεῖ νὰ κρατήσῃ τὴν σφύραν, ἐκεῖ ποῦ καταβαίνει, μίαν τρίχα παραπάνω, καὶ τὸ χεῖρ νὰ μὴν πᾶν τίποτε, ἐνῷ θὰ ἐγίνετο λεπτὸ ἄν πῆττα ἂν κατεφέρετο τὸ ὀρμητικὸν ἐργαλεῖον ἐπάνω του.“ Ὁ Ἀκερμαν ἴστατο ἐκεῖ ἀκούων ἐν ἀμηχανίᾳ ὑπερφανεῖα τὸν πανηγυρικὸν του. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἠτένιζεν ἐνθαυμάζων πρὸς αὐτὸν καὶ μετὰ ἐπάνω εἶπεν: „Ἐλα λοιπὸν νὰ δοκιμασθῶμεν μίαν φορὰν. ὅχι ὅμως μὲ ἀνθρώπινο χεῖρ“, καὶ ἐκβαλὼν τὸ ἀδαμαντοκόλλητον ὀρολόγιόν του προσέθηκε μειδιῶν, „ἀλλὰ μὲ αὐτὸ τὸ ὀρολόγιον“, τὸ ὁποῖον καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ ἄκμονος. „Κῦρ Ἀκερμαν, ἔμπρός! νὰ μᾶς δείξεῃς τὴν τέχνην Σου!“ προσεφώνησεν ὁ Κρούπ μὲ ἐνθαρρυντικὸν καὶ προστατευτικὸν ὕψος τὸν ἐργάτην του. Μετ' ὀλίγα τῆς ὥρας λεπτὰ ἡκούσθη ὁ πάταγος τῶν μετακινητικῶν ἱμάντων, ὁ θόρυβος τῆς συγκοινωνήσεως μηχανῆς καὶ ὁ συργμός τῶν ἀτμαγωγῶν σωλήνων, ἐνῷ ἡ γιγαντιαία σφύρα ὑψώθη ἡσυχῶς εἰς τὸ ἀνώτατον ὕψος. Ὁ Ἀκερμαν ἔλαβε τὴν θέσιν του καὶ προσήλθῃ ὅλος διὰ τῶν βλεμμάτων εἰς τὴν ὁροφὴν. Αἶφνης μετ' ἀστραπιαίας ταχύτητος καὶ βομβοῦσα κατήλθεν ἡ σφύρα, μετὰ μείζονος ὁμοῦ ταχύτητος ἐφρόντισεν ὁ κῦρ Ἀκερμαν νὰ τὴν σταματήσῃ ὅπου

ἤθελε, καὶ τὸ κατάρθωσε μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας, ὥστε μόλις δύο μαθηματικαὶ γραμμὲς ὑπελείποντο ὅπως ταυτισθῶσι τὰ σημεῖα τῆς ἐπαφῆς τοῦ ὀρολογίου καὶ τῆς σφύρας. Τὸ ὀρολόγιον ἔμεινεν ἀβλαβές, ἀπέσυρε δ' αὐτὸ ὁ θριαμβεύσας ἐργάτης ἀπὸ τοῦ ἄκμονος διὰ νὰ τὸ ἀποδώσῃ εἰς τὸν κητόρά του. „Ὅχι, καλέ μου Ἀκερμαν“, ὑπέλαβε προσηνῶς ὁ μονάρχης, „πρέπει νὰ κρατήσῃς αὐτὸ τὸ ὀρολόγιον πρὸς ἐνδύμνησιν τοῦ σημερινοῦ κατορθώματός Σου“. Ὁ ἐργάτης ἔμεινεν ἀναυδός καὶ μὲ τεταμένην τὴν χεῖρα, δι' ἧς ἐκράτει τὸ ὀρολόγιον, διότι δὲν εὗρισκε καμμίαν κατὰλληλον εὐχαριστίαν. Ἐσπευσεν τότε ὁ Κρούπ νὰ τὸν ἐξαγάγῃ τῆς ἀμηχανίας του εἰπὼν: „Εἰγὼ θὰ Σοῦ φυλάξω τὸ λαμπρὸν αὐτὸ ὀρολόγιον, τὸ ὁποῖον δευλιάζεις νὰ πάρῃς ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορά μας“, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἀκερμαν τὸ ὀρολόγιον, μετ' ὃ καὶ κατέλιπε τὸν τόπον ἐκεῖνον ὀδηγῶν ἀλλοχρῶ τὸν μονάρχην. Μετὰ πέντε τῆς ὥρας λεπτὰ διήλθον πάλιν ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ὁ Κρούπ πρὸ τοῦ Ἀκερμαν καὶ τῆς σφύρας του. Τότε ὁ ἐργοστασιάρχης παρατηρήσας ὅτι συνῆλθεν ἡδὴ ἐκ τῆς προτέρας παραχῆς ὁ ἀγαθὸς ἐργάτης, ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε: „Τώρα θυμὸς θὰ δεχθῇς ἀπὸ τὰ χεῖρα τὰ δικά μου τὸ δῶρον τοῦ Βασιλέως Σου, Ἀκερμαν!“ καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὸ ὀρολόγιον τυλιγμένον ἐντὸς χιλιοδράχμου χαρτονομίσματος, τὸ ὁποῖον εἶχε προηγουμένως ἐκβάλλει ἀπὸ τοῦ θυλακίου του. — Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο χαρακτηρίζει κάλλιστα τὰς πρὸς τοὺς ἰδίους ἐργάτας διαθέσεις τοῦ Κρούπ.

Γνωστὸν ἔτι πέρυσιν ἀπηγορεύθη εἰς τὸ ὠραῖον φύλον ἡ ἀκρόασις πανεπιστημιακῶν παραδόσεων ἐν Πρωσσίᾳ, ὅτι δὲ τὸ μέτρον ἦν φρονιμώτατον ἀποδεικνύει πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τὸ γεγονός, ὅτι οὐδεμία τῶν ἀποκλεισθεισῶν προσφώνων ἐζήτησεν ἄστυον εἰς τὸ ἀκμάζον τῆς ἡμετέρας πόλεως Πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον μία μόνη κυρία ἐπισκέπτεται, φιλόλογός τις Ἀμερικανίς. Ἀλλ' ἐν Ρωσσίᾳ καταπληκτικὴν ἔλαβεν ἐπίδοσιν ἡ εἰς τὰ Πανεπιστήμια προσέλευσις τῶν γυναικῶν. Ἐν ἔτει 1886 ἐφοίτησαν εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτήρια 779 γυναῖκες, καὶ ἐκ τούτων 243 εἰς φιλολογικὰς σχολὰς, 500 εἰς φυσικομαθηματικὰς, 36 δὲ ἄλλαι ἐσπούδαζον εἰδικῶς τὰ μαθηματικά. Ἐκ τούτων κατὰ τὸ θρησκειομα ὀρθόδοξοι ἦσαν 587, ἰουδαῖοι δὲ 139, καὶ ὑπανδρῶν 31, ἐλευθεροὶ δὲ 748. Αἱ πλείστα ἦσαν ἀριστοκράτιδες, ἀνῆκον δὲ 437 εἰς οἰκογενεῖας στρατιωτικῶν καὶ ἄλλων ἀνωτάτων τοῦ κράτους ὑπαλλήλων, 84 ἦσαν θυγατέρες ἱερέων, 125 μεγαλεπόρων, 117 ἀσπῶν, 10 χωρικῶν, 4 ἀπλῶν στρατιωτῶν καὶ 2 ξένοι. Τελειούτοιμα ἦσαν 122, ὑπέστησαν δὲ τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις τῶν 85 μετ' ἐπιτυχίας. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ Ρωσσία ἀποστέλλει εἰς ξένους σχολὰς πλείστας καθ' ἑκάστον ἔτος δεσποινίδας, μέγιστος δὲ εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἑλβετικαῖς κυρίως σχολαῖς σπουδάζουσῶν ρωσίδων.

Ὁ ἐκ Στοκχόλμης μηχανικὸς Lagermann, ὁ περυσινὸς ἐφευρέτης τῆς στοιχειοθετικῆς μηχανῆς, ἥτις ἐπεσπάσθη τὴν προσοχὴν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, κατεσκευάσεν πρὸ τινος ἄλλης ἀπλουστερᾶς συσκευῆς, τὴν ὁποίαν μάλιστα καὶ ὠνόμασεν ἑλληνιστὶ τυποθέτην καὶ ἥτις προώριστα νὰ ἀπλοποιήσῃ σπουδαίως τὸ στοιχειοθετικὸν ἔργον. Ἡ μηχανὴ αὕτη θὰ προσαρτᾶται ἐν τῇ ἐμπροσθίᾳ ᾧ τῆς στοιχειοθετικῆς καὶ θὰ κινηθῇ ἐπὶ τινος κυλίνδρου κατ' ἀναλινιστικὴν διεύθυνσιν εἴτε δι' ἑλαφρᾶς προσωδήσεως εἴτε διὰ κινήτηριον ἱμάντος. Ὁ στοιχειοθετικὸς θὰ ἔχῃ οὕτω ἐλευθερὰς ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας πρὸς ἐκλογὴν τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἅμα συλλαμβάνων θὰ ρίπτῃ ἄνευ περαιτέρω ἐπισκοπήσεως καὶ οὐδεμιᾶς ἄλλης φροντίδος εἰς τι ἐν τῷ μέσῳ τῆς μηχανῆς τοποθετημένον χωνίον. Ὁ τυποθέτης ἔχει τότε ἅψ' ἑαυτοῦ νὰ παρατάξῃ αὐτὰ κατὰ τοὺς τυπογραφικοὺς κανόνας εἰς μακρὰς σειρας, κατόπιν νὰ διαιμερίσῃ ταύτας εἰς σύμμετρον μῆκος καὶ ἐπὶ τέλους νὰ συγκλίσῃ ὁλόκληρον τὴν σελίδα. Ἡ „Τυπογραφικὴ ἐφημερίς“ τῆς Στοκχόλμης βεβαίῃ ὅτι τὸ μηχανήμα τοῦτο ἐκτεθὲν ἐν Νέᾳ Ἰόρκῃ ἐκρίθη λίαν ἐνθαρρυντικῶς ὑπὸ εἰδικῶν πραγματογνωμόνων, ἐχρησιμοποιήθη δὲ χάριν δοκιμῆς καὶ ὑπὸ τινων ἐκδοτῶν ἐφημερίδων. Ἐταιρία τις ἠγόρασε τὸ προνόμιον τῆς ἐν Ἀμερικῇ κατασκευῆς τῶν τυποθετῶν, ἐν Βερολίνῳ μελετᾶται τὸ μηχανήμα ἔτι, ἐν δὲ Λονδίνῳ ἀνέλαβεν ἡδὴ μετοχικὴ ἑταιρία τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ.